

PÉSTHIDEGKÜTI
WALDORF
ISKOLA

ÚJSÁG

Februári

Már nagyon várom a tavaszt, a legszívesebben látott évszakomat. Nehezen tudom lerázni a tél hosszan tartó hidegét. Keresném az új hajtásomat, duzzadó rügyekkel, de még nem találok, nem szívesen bújjik ki a hideg levegőre. A talaj még fagyott, még pihen...

Amióta (jó régen) ráeszméltem, hogy a természet már nem hordoz *úgy*, mint gyerekkoromban ilyenkor februárban, mindig van bennem egy űr, és új hajtásomat keresve fölteszem magamnak a magányos kérdést: Megtalálom-e a magam útját ahhoz a forráshoz, amelyből a reménység és a belső bizalom fakad? Készen állok-e a halotti télből az új életbe vezető úton elindulni?

Ebben az időszakban a számomra két legfontosabb stáció már elmúlt, mégis megemlítem őket: február 2-a gyertyaszentelő ünnepe, és az ezt megelőző nap, február elseje Saint Bride (magyarul Szent Brigitta) kelta eredetű ünnepe.

A kelta hagyomány szerint Saint Bride volt a bába, aki a Kisdéd megszületésekor segített, és a pótmamája is volt, amikor Mária megpihent. Egy történet pedig arról szól, hogy amikor Mária meg akarta mutatni a kis Jézust az összegyűlt embereknek, gyertyákkal teli koronával a fején megjelent Saint Bride, hogy fölkelte a figyelmüket.

Február 2-án van gyertyaszentelő Boldogasszony napja. Ezen a napon, negyven nappal karácsony után mutatták be a Szent Gyermeket a templomban, ahol az idős Anna és Simon hódolt előtte, kijelentve, hogy Ő a „fény”.

„Élt egy ember Jeruzsálemben, akinek Simeon volt a neve. Igaz és kegyes ember volt, várta Izrael vigasztalását, és a Szentlélek volt rajta. Azt a kijelentést kapta a Szentlélektől, hogy nem hal meg addig, amíg meg nem látja az Úr Krisztusát. A Lélek indítására elment a templomba, és amikor a gyermek Jézust bevitték szülei, hogy eleget tegyenek a törvény előírásainak, akkor karjába vette, áldotta az Istent, és ezt mondta: „Most bocsátod el, Uram, szolgádat beszéded szerint békeséggel, mert meglátták szemeim üdvösségedet, amelyet elkészítettél minden nép szemé láttára, hogy megjelenjék világosságul a pogányoknak, és dicsőségül népednek, Izraelnek.” Apja és anyja csodálkoztak a róla mondottakon, pedig megáldotta őket, és ezt mondta anyjának, Máriának: „Íme, ő sokak elesésére és felemelésére rendeltetett Izraelben, és jelül, amelynek ellene mondanak – a te lelkedet is éles kard járja majd át –, hogy nyilvánvalóvá legyen sok szív gondolata.” Volt ott egy prófétanő is, Anna, Fánuel leánya, Áser törzséből. Nagyon előrehaladott korú volt; csak hét évig élt férjével hajadonkora után, és már nyolcvannégy éve özvegyasszony volt. Nem távozott el a templomból, mert böjtöléssel és imádkozással szolgált éjjel és nappal. Abban az órában ő is odaállt, hálát adott az Istennek, és beszélt róla mindazoknak, akik várták Jeruzsálem megváltását.” (Lukács 2,25–38)

A gyertya ünnepének február eleje a legalkalmasabb időpont, amikor a tavaszi „csecsemő-fényt” köszönti a deres, havas téli föld. Ekkor emlékezünk meg arról a pillanatról,

amikor a Világ Világosságát befogadták a templomba, amikor a régi enged az újnak.

Majd jönnek a tavaszi virágok, kikövetelve helyüket a halvány kendővel és a gyertyával díszített, reményteli várakozást sugalló évszak-asztalon. (Engem ez a várakozás nem elégít ki, úgy érzem magam, mint egy bizakodó utas, aki utazik valahová, de nincs szüksége a megérkezésre. Csak én és az út.) Egy ilyen, a megszokott határkövekkel tűzdelt út vezet el bennünket a karácsonytól (áhhát) a gyertyaszentelőn (hódolat) át a böjti időszakba, a bűnbánat időszakába, amikor azonosulni próbálunk Jézus 40 napos szenvedésével és a pusztában történt megkísértésével, vagy legalábbis elgondolkozhatunk rajta.. Ez megfelelő időszak arra, hogy szellemi munkával és önfegyelemmel erősítsük meg belső életünket. A régi időkben a 40 napos böjtöt templomi gyónás és feloldozás előzte meg. Ekkor az egyház nagyon szigorúan vette a böjt szabályait, sokféle ételt tiltottak. A húsmaradékot hétfőn fogyasztották el, majd a vaját, a tojást és a tejtermékeket a következő napon, húshagyókedden. Ugyanakkor a jókedvben és a hóbortos viselkedésben kifejeződő léha és komolytalan gondolatok megszülettek a böjt előtti farsang hagyományát.

A régi időkben szokás volt a hosszú advent és nagyböjt idején szent helyekre zárandokolni. Ez a tömeges mozgás, előremenetel nemcsak a külső utazás képét mutatja, hanem magába foglalja a belső utat is, a belső fejlődés folyamatát, amely bűnbánattal és szigorú önmegtartóztatással jár. A tavaszi természet könnyed kifejlődése kihívás számunkra, a megújulásra és a belső növekedésre való képességünk fokmérője. (A böjt időszaka mindig eszembe juttatja ezeket a gondolatokat. Megvan a lehetőség a megújulásra és a bensőmben való növekedésre. Ugyanakkor alkalmat ad arra is, hogy megpróbáljam megérteni, mi az az archetipikus megújulási kép, amelyet húsvét ad nekünk.)

A böjti időszak nem jelentős a gyermekek számára, hacsak nem hagynak föl erre az időszakra az édességekkel. A böjt inkább a felnőttek ünnepe, amelyben a gyermek morális „tartalom” van jelen, amelyet a szerény tanár vagy szülő példaképe testesíthet meg.

Az egyházi évben vízkereszt napjától a nagyböjt kezdetét jelentő hamvazószerdáig tart a farsang ünnepi időszaka. Ez a közelgő tavasz örömmünnepe, egyben a tél és a tavasz jelképes küzdelmének megjelenítése. Elnevezése középkori német eredetű lehet, de vannak itáliai hatásra utaló adatok is. A farsang szó népszerű olasz megfelelője *carnevale* (carne-hús, vale-búcsú), ami azt jelenti, hogy good bye hús, de a tulajdonképpeni régebbi latin eredete *carnelevarium*, ami az emberi test könnyebbé válására, az enyhülésre utal. És ez a könnyed, „enyhe” hangulat vezet el bennünket az iskola legfontosabb és kíváncsian várt péntekéhez, amikor a móka és a jókedv van a középpontban.

Kocsis András

ISKOLAI ÉLET

Kedden reggel fél nyolckor besétált az iskolánkba egy barna bőrű, mosolygós szemű indiai férfi. Az aulában ült, és minden érkező tanárnak kedvesen köszönt. Hamarosan kiderült, ki is ő, amikor a tanáriban tündéri angolsággal elmondta, hogy Indiából jött, és a világ összes Waldorf-iskoláját be akarja járni. Egy album is volt nála, amelyben fotók voltak az európai Waldorf-iskolákban tett látogatásairól. A fényképekkel, az ajánlatokkal és a köszönetnyilvánításokkal hitelesítette önmagát.

Majd jött a produkció! Selyempapírból csodás virágot sodort, lampionot és más papírcsodákat hajtogatott. Lenyűgözve néztük. Arra kért minket, engedjük meg, hogy a gyerekeknek is megmutathassa a tudományát. Mi pedig belementünk.

Húsz perc alatt olyan varázslatos dolgokat készített az aulában, hogy még a felső tagozatosok is tátott szájjal bámulták. Olyan volt, mint egy bűvészműtárgy. A végén azt is elárulta, hogy a Delhiben lévő iskolájának és a gyerekeknek gyűjt, és ha hajlandók vagyunk elfogadni, eladásra itt hagyni színes kis füzeteket, amelyekben a hajtogatások leírását találjuk. Egy füzet megvásárlásával ezer forinttal támogathatjuk a küldetését. A gyerekek és mi is boldogan ráálltunk erre az „üzleti alkura”. Reméljük, a pénz jó helyre került...

Márta Dóra

Ragasztó sem kell, csak egy kis selyempapír és olló!

Aztaaaaa...

I don't speak this language but Ildikó do.

Húzd ki lasszan, lasszan... Íme!

Segítség a farsangi dekorációhoz

Lenyűgözödtünk

Ertsey Attila az organikus építészet egyik jeles művésze. Nagy hangsúlyt fektet az önfenntartó házak, települések tervezésére, valamint az elgondolás mögött meghúzódó eszmeiség ápolására, terjesztésére. Különböző civil szervezetek munkájában is részt vesz, amelyek az élhető környezet helyreállításának lehetőségeit keresik, szorgalmazzák. Fiai közül Donát 2008-ban érettségizett, Ambrus idén végzi a 12. osztályt. Attila éveken át tevékeny szerepet vállalt az iskola szülői körének munkájában. A Szülői Kollégium tagjaként három éven át küldött volt az Iskolafenntartó Bizottságban is.

A szüleim úgymond első generációs fővárosiak. Anyám Csongrádról származik. Tulajdonképpen sajátos Kárpát-medencei keverék vagyok. Anyai nagyapám családját még Mária Terézia idejében telepítették be Németországból, a nagyanyai ág pedig részben német, részben tót. Apám erdélyi gyökerű. Az Ertsey-család nemesi rangot kapott az 1600-as években, ami akkoriban nem volt különös dolog, bizonyos közérdemeket jutalmaztak ezzel a címmel. Maga a név a Szászrégen melletti Nagyercse ma is létező falujára utal. Nagyapám Nagyváradon volt iskolaigazgató. Ez az apai ág évszázadokon keresztül vagy tanítókat, vagy köztisztviselőket adott a nemzetnek. Tagjai tehát a középosztályhoz tartoztak, amelyiknek mindig is köze volt a közösség dolgaihoz. Nyilván ez is belejátszik abba, hogy én is hasonló úton járok, de nem kizárólagos oka. Apámék a háború végén, a román megszállás kezdetén jöttek át Nagyváradról, azóta itt próbálkozunk. A húgom bölcsész, különböző civil szervezetekben dolgozik.

A történelmi viharok következtében anyám testvérei a háború után kimenekültek az országból. Egyik nagybátyámat lecsukták a kommunisták, megszökött az ávosok börtönéből, és '48-ban Új-Zélandig futott. Anyám másik bátyja '56-ban Londonba ment, ott volt építész. Amerikában is laknak rokonok. '56 eléggé beleszólt apám családjának az életébe is. Öccse, a keresztapám summa cum laude eredménnyel végezte az orvost, de mivel diákként részt vett a forradalmárok gyógyításában, ezért a rendszerváltásig nem léptették elő. Egerben volt kórházi főorvos. A rendszerváltáskor a kórház dolgozói egyhangúlag igazgatóvá választották, és a nyugdíjazásáig az is maradt.

Mindkét szülőm építésztechnikus. Anyám budapesti nagy szállodák (Átrium, Fórum, Kempinski) megvalósításában vett részt, létesítményfelelősként közreműködött 4-5 szálloda építésében. Apám az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság tagjaként műszaki fejlesztéssel foglalkozott. A rendszerváltás környékén pár évig egy osztrák építővállalathoz szerződött, onnan ment nyugdíjba.

A gyerekkoromat meghatározta, hogy a Vár oldalában nőttem föl, öt éves koromtól kezdve laktunk ott. A hatvanas években még nem voltak óriási társadalmi különbségek, az akkori viszonyok között nem jelentett kivételezett helyzetet, ha valaki beszállt egy társasházépítésbe ott, a Lovas úton. A Várban jártam általános iskolába, azután a Horváth-kertnél lévő, akkor még Werbőczy (ma Petőfi) Gimnáziumban érettségiztem. A Vár remek hely volt. Iskolás koromban az egész negyedet játszótérként használtuk. Az összes házat, kapualjat, hátsó udvart ismertük, és a tíz-tizenöt fős biciklis bandánkkal az egész Vár területére kiterjedő bújócskákat rendeztünk, ami

nagyon izgalmas volt. Ennek akkor szakadt vége, amikor zárni kezdték a kapukat. A másik kedvenc játékunk a barlangászás lett, ugyanis akkoriban még sok foghíjtelek és romos épület volt ott. A mai Hilton Szálló helyén álló üres telekről le lehetett menni a Várbarlangba, egyes pincékből is nyíltak bejáratok, itt-ott a várfalon kívülről is lejuthattunk, és gyertyafénynél mászkáltunk odalent. Később ezeket a bejáratokat lezárták, a telkeket beépítették, tehát ez a lehetőség is megszűnt. Még most is szeretem a Várat, bár ma már turistarezervátummá vált.

Szüleim példáját követve elég fantáziátlan módon én is építész lettem, bár eleinte még a grafika, illetve az alkalmazott grafika irányába kacsingattam. Egy ideig atomfizikus is akartam lenni, de azután ezekről a tervekről lettem, és az építészetre, azon belül is a tervezésre adtam a fejemet. 1979–85 között jártam a Műegyetem építész karára. Rögtön a felsőfokú tanulmányaim legelején érdekelní kezdett az ökológia. 1981-82 körül bukott ki a bős–nagyvarosi vízlépcső ügye. Sokadmagammal akkor alapítottuk meg a Duna Mozgalom alapsejtjeit. Az első Dunatáj Tájvédelmi Egyesület névre hallgatott, ez volt a Duna Kör elődje, amelyet utóbb (pont idén 25 éve) többé-kevésbé ugyanazok a személyek alapítottak. '86 után kiszálltam a Duna Körből, mert úgy gondoltam, hogy a defenzív környezetvédelem nem elég nekem, annál valamivel több érdekelt. 1982 környékén megkaptam Joseph Beuys száznapos előadássorozatának anyagát, amely a Kasselban kétfévente megrendezett Dokumenta nevű művészeti seregszemlék egyikén hangzott el. Azok a szövegek harmadik utas, ösztársadalmi alternatívát fogalmaztak meg, méghozzá antropozófiai gyökerek alapján. Ugyanebben az időszakban találkoztam az egyetemen Makovecz Imre építészetével, aki egyszerűen kikerülhetetlen volt, és mindenkire nagy hatást gyakorolt. Akkor indultak az általa szervezett, 2-3 hetes nyári táborok Visegrádon, ahol az erdőben talált anyagokból megvalósíthattuk a házi tervpályázatok díjnyertes épületeit. Közben előadások, szemináriumok is folytak, Rudolf Steiner műveit tanulmányoztuk. Attól kezdve van kapcsolatomban az antropozófiával.

Az egyetem után a fenntartható település és kistérség témájával kezdtem foglalkozni. Kollégáimmal '99-ben a Dörögdi-medencére, majd 2004-ben két budapesti helyszínre is készítettünk fenntarthatósági tanulmányt. Az ezekben leírt lépéssorozatban benne van az ország bármely területére adaptálható javaslat, amely alapján elérhető az önellátó, autonóm működés. A megvalósítás sajnos rengeteg jogszabályi, anyagi és hivatali akadályba ütközik. Aki ide születik, annak ezzel kell szembesülnie. Nem működik a rendszer, és hihetetlen akadályokat állít a józan gondolatok és szándékok elé. Ez itteni betegség. Ugyanakkor remek tanulási lehetőséget is biztosít, gyakorlatoztatja a képességeket. Van, aki ezt bírja, van, aki nem.

Közben '96-ban a Naturexpo keretein belül fölépítettünk egy önellátó lakóházat. Ezt az Autonóm Ház kiállítását most kissé korszerűsített formában megismételtük a Millenáris Parkban, szeptembertől december végéig mutattuk be, és ebben az évben további folytatása is lesz.

Egy ideje tanítani kezdtem a fenntarthatóság témakörében Erdélyben, a Sapientia Egyetemen, és azóta különböző egyéb módokon is kapcsolódom oda. Több más egyetemen, például az ELTE humánökológia szakirányán is tanítok. Az egész Kárpát-medencét az otthonomnak tekintem, és ezen belül

otthonosan utazgatok. Budapestet most sajnálatosan mélypon-
ton lévő városnak tartom, amelynek súlyos orvosolandó bajai
vannak. Mint annak a halálos betegnek, akit kezelni lehet, de
meggyógyítani nem. De azért ehhez is van kedvem, csak azt
gondolom, hogy most fontosabb teendők vannak vidéken,
vagy még távolabb.

Rudolf Steiner azt fogalmazza meg a szociológiai alaptör-
vényben, hogy régen az emberek közösségben éltek, és aláve-
tették magukat a közösség érdekének, fölállozták magukat
érte. Az új típusú közösségeket az egyén hordozza, azok egyéni
akaratokból jönnek létre. Nem valami tekintély tartja össze a
közösséget, hanem egyének a saját akarattal hozzák létre és
tartják fenn. Amikor ez az akarat megszűnik, akkor a közösség
széthull. A világban nincs automatikus fejlődés. Erőbevitel
nélkül hanyatlás van, tehát ha elengedjük magunkat, és arra
hagyatkozunk, hogy majd visz minket a fő sodor, akkor garan-
tált a leépülés. A fizikában is ismert az entrópia fogalma, amely
a kiegyenlítődség irányába mutató tendenciát írja le. Ennek
során a magasabb energiaszintek eloszlanak, és a végén szürke
semmivé olvadnak. Ebbe a folyamatba teremtő erővel bele le-
het nyúlni. Lelki-szellemi téren ugyanaz működik, mint fizikai
síkon. A fejlődés belőlünk születik. Mi vihetjük bele a fejlő-
dést a világba, nem más. Ez világos és biztató fölismerés, mert
kiderül belőle, hogy amit megcsinálok, az úgymond meg lesz
csinálva. Az ott lesz. Nem bízhatok az államban, sem bármilyen
külső hatalomban. Jelenleg ez a közösségi lét alapja, nem pedig
az a fajta, ma már mondhatni retrográd forma, amelyben az
ember fölolvad, kioltja az énjét, és hagyja magát vitetni. Az
ma már veszélyes dolog, egy régi forma túlélése, amely nem
az emberek fölérése irányul, hanem az elalvására. Ez
egyrészt pozitív esély, másrészt veszélyeket is rejt magában.
Az egészséges családban még mindkét állapot megvalósul.
Amíg az ember gyerek, addig a tekintély hat rá, az hordozza,
amikor pedig felnőtt, akkor kilép ebből, de ha nem lép ki, akkor
baj van, infantilis marad. Fontos a helyes arány és a pontos
helyzetfölismerés. Az egyéni érdekek képviselésével is vissza
lehet élni, és a közösség is rátelepedhet az egyénre.

Ma akkor létezik a közösség, ha én azt fenntartom és hor-
dozom. Ezt nagyon jól tudják azok, akik a Waldorf-iskola
szülői közösségéhez tartoznak, mert ott van esély ennek a
megtapasztalására. Van, aki nem él ezzel, nem vesz róla tu-
domást, más pedig belemegy, és nemcsak az iskolában, hanem
azon kívül is igyekszik megvalósítani. A Waldorf-iskolánál jobb
megoldást nem ismerek a gyerekek közösségi nevelésére. Vannak
persze gyerek- és felnőttbetegségei, amelyeket gyógyítani kell,
de ma is ide íratnám a fiaimat. Gyerekbetegség például az,
hogy nem épültek ki kellő számban, kellő fölszereltséggel ren-
delkező, a teljes pedagógiai programot megvalósítani képes
óvodák és iskolák. Ezeket a bajokon lehet segíteni. Nagyobb
gond az, hogy az intézmények a legjobb úton járnak az elit
iskolává, óvodává válás felé. A fenntartható szemléletű építés-
hez hasonlóan ma sajnos a luxus kategóriába tartozik az, ha
valaki Waldorf-intézménybe íratja a gyereket. Különösen fo-
nák a helyzet amiatt is, hogy többnyire pont a „kispénzűek”
között vannak az ökológiailag és szociálisan érzékeny emberek.
(Tisztelet a kivételnek, de a „gazdag” emberek zöme nem öko-
házat, hanem úszómedencét meg konditermet akar építeni, és
az óvodák között is azt részesíti előnyben, amelyik „extrákat”
kínál.) Ezért ma a Waldorf-pedagógia sajnos nem tud univer-
zális alternatívaképpen megjelenni mondjuk falusi iskolaként,
vagy az ország lakosságának egésze számára. Jelenleg úgy néz ki,

hogy az elit intézménnyé válás felé mozdul. Ez természetesen
nem csökkenti az értékeit. Valószínűleg mindannyian azt sze-
retjük benne, hogy a gyerekek gyerekek maradhatnak, ameddig
kell, és utána a saját érdeklődésük mentén kereshetik meg a
helyüket a világban, és alkotó módon nyilvánulhatnak meg.
Közben valamelyest védettek a világ káros hatásaitól, hogy
utána meg tudják védeni magukat. Az én fiaim esetében ez
alapvetően sikerült. Nagy kérdés, hogy mi van azokkal a gye-
rekekkel, akik nem Waldorf-intézményekbe járnak, és mi lesz
azokkal, akik Waldorf-iskolákban végeznek. Úgy gondolom,
megtalálják a helyüket.

A mestereimmel és a barátaimmal sokszor gondolkodtunk
azon, hogy létre lehetne hozni egy felsőfokú intézményt, amely
valamilyen módon az antropozófia alapján áll. Úgy gondoltuk,
hogy vissza kellene térni az egyetemes emberi tudás alapjaihoz,
és ha ezt megszerezte valaki, és teljes értékű ember, akkor meg-
találja a magának megfelelő irányt. Két kísérletet is tettünk,
egyik sem volt életképes. Szabad Oktatási Fórum (1993–95)
és Szabad Főiskola (1999–2001) néven három-, illetve kétéves
kurzusokat szerveztünk. Ez a két kísérlet megbukott, ami nem
jelenti azt, hogy ne kellene valamikor megint megpróbálni,
de a teljesíthetetlen előírások miatt ma csak papíron létezik
a szabad iskolaalapítás joga. Pedig óriási szükség volna olyan
egyetemi képzésre, amely egyenesen folytatja a Waldorf-isko-
lában lerakott alapokat, és gyógyítóan hat a társadalom egé-
szére. A bolognai rendszer az egyetemi közösséget is, az évfo-
lyamokat is szétrombolja. Egy-két előremutató vonása van,
például az, hogy mozogni lehet a határok között. De ami-
kor a középkorban Aquinói Tamás meghirdetett egy kurzust
Párizsban, akkor Európa minden részéből elindultak gyalog.
Ennél rugalmasabb egyetemi rendszert nem lehet elképzelni.
Nem a papírokat kérték, hanem a mester ránézett a jelentke-
zőkre, és azt mondta, hogy te maradhatsz, te pedig mehatsz
haza. Emiatt akkoriban senki sem méltatlankodott.

A rendszerváltáskor óriási igény volt Magyarországon Wal-
dorf-iskolák létesítésére, és láthatóan ma is van igény. Előbb
jöjjön létre minél több óvoda és iskola, és ha már kellő számú
ember és akarat lesz, akkor egyetem is lesz. A mi próbálko-
zásunk valószínűleg korai volt. Érdekes korban élünk. Nagyon
fölgyorsultak az események, és tapasztalatom szerint manapság
sokkal gyorsabban megérnek az ember tetteinek és mulasz-
tásainak a gyümölcsei. Ha valamit nem teszünk meg, akkor
azzal nem például egy inkarnációval később szembesülünk,
hanem most rögtön. És ez a társadalmi életben, egész kon-
krétan a Waldorf-mozgalomban ugyanúgy érvényes, mint az
ökológiában, mert a kettő ugyanaz. Ami kint összeomlik, az
bent is összeomlik. A Waldorf-iskolának gyógyító impulzus-
ként kellene beáramolnia a közéletbe. A közösség tagjaiként
láthatjuk, milyen kevéssé tudunk belehatolni. De az a kevés is
létkérdés. A Waldorf-mozgalmat a jövőnk kulcsának tartom,
ahogy a biodinamikus gazdálkodást is a túlélésünk zálogának.
Nagy kérdés, lesz-e elegendő gazdálkodó, aki eleven humuszt
tud megújítani, létrehozni, és ehét, valóban tápláló ételek alap-
anyagául szolgáló növényeket termelni. Jelenleg csoda, hogy
élünk. Elviseljük a mobiltelefonok sugárzását, a többi elek-
tromos hullám cikázását, az ételeinkkel elfogyasztott mérgeket
és mindenféle káros adalékokat – igazi isteni csoda, hogy élünk!
Emberek tömege vegetál a mikrohullámú sütőben fölmelegített
vagy elkészített ételeken, és fogalmuk sincs róla, vagy mit sem
törődnek azzal, hogy a folyamat során a műanyagból mérgek
szabadulnak föl, és ami még ennél is nagyobb baj, hogy közben

tönkre mennek az élelmiszerben azok az erők, amelyekre valójában szükségünk van. A többi csak fűtőanyag. Amikor halálos sugárral besugározzuk az ételt, akkor abból eltűnnek ezek az erők, mi pedig megesszük a salakot. Ha csecsemőnek vagy kisgyerekeknek ilyen módon készült ételt adunk, azzal aláássuk a felnőttkori szellemi képességei kifejlődését. Ez a gyakorlat felnőttek esetében is akadályozza a már kifejlődött képességek továbbfejlődését. Belegondolunk-e abba, hogy mit művelünk akkor, amikor megfosztjuk az ételünket a lényegétől? A méreggel még kezd valamit a szervezet. De mi van azzal, ami nem látszik, amiről nem tudunk? Szép csöndesen elbutulunk. Vagy egyhangú verkleiben működünk, az életünk hátralévő részében nem születik bennünk épkezláb gondolat, és már föl sem tudjuk fogni ennek az okait. Semmit nem tudunk az újabb és újabb szerkezetek okozta hatásokról. Ez is azok közé a területek közé tartozik, amelyekben fokozott tudatosságra van szükség.

Valahol ide tartozik az idővel kapcsolatos folyamat is. Valóban nagyon felpörgött az, ahogy szembe találjuk magunkat a tetteink következményeivel. A gépesítés kétségtelenül ezt erősíti. A jelenség az antropozófiában ismert erőkkel, Ahrimánnal és Luciferrel függ össze, akik két ellentétes princípium ugyan, mégis egymással karöltve működnek. A gépesítésen keresztül pörgetik föl az ember életét, meg azon keresztül, hogy fokozzák az embernek a gépekbe vetett hitét, az azokra irányuló vágyait. A gépek nem emberi mértékű sebességet visznek bele az életünkbe. Kézzelfogható például az, hogy milyen következményekkel jár a közlekedés sebességének a fokozódása. Régebben az utazás utazás volt, amely során az ember átélte a tájat, amelyen keresztül megérkezett valahová. Ma pedig itt bemegyünk, ott kijövünk, mint valami csövön, és ami közte van, az csak akadály, vagy nem tudatosan átélt történés. A számítógépek fölgyorsítanak és személytelenné tesznek folyamatokat. Bizonyos technológiák vagy eszközök a számítógépes apparátus nélkül nem is tudnának létrejönni vagy működni. Szinte szentségtörésnek hat a kérdés, hogy ezek a termékek vajon emberiek-e, vagy sem. Szerintem nem azok. Csak azt hisszük, hogy azok. Közben pedig egy démoni világ épül föl, látszatvilág, amely mesterségesen csinált valóságot növeszt valósággá. Ez határozza meg az idővel való viszonyunkat is. Nekem ez a legnagyobb problémám: hogy miként birkózzam meg ezzel, vagy hogyan tartsak egyensúlyt. Van ebben egy luciferi elem, amely magával ragad, pörget, visz, és amelyet adott esetben akár élvezni is lehet. Ugyanakkor meg kell találnunk vagy tartanunk a saját egyensúlyunkat, közepünket, hogy rátekinthünk. Ez a legnehezebb, de pont erre van szükség. Ezt mindennap meg kellene tennünk, reggel meg este. Ha nem tudunk erről a folyamatról, akkor is elszenvedjük, és nem tudatosan is ezzel a nehézséggel küzdünk. Ha az ember ráadásul valamilyen iskolázás által erre rátekinthet, akkor már felelős azért, hogy miként rontja el saját magát a mulasztások által. Ez valóban drámai kérdés, az egyik legfontosabb probléma. Az képes gyógyítóan hatni a szűkebb vagy tágabb környezetre, ha a magunk területén egyensúlyt tudunk teremteni.

Az év végi ünnepi időszakban van esélye annak, hogy kipihenjük magunkat, egy pillanatra kiszálljunk a verkleiből. Ilyenkor képesek lehetünk rátekinteni. Ha visszanyerjük az egyensúlyunkat, akkor fölfedezzük, hogy erők támadnak föl bennünk. Ehhez szellemi forrás kell. Ha szellemi forráshoz kapcsolódunk, és meg tudjuk őrizni a saját szellemi középpontunkat, akkor olyan erőket kapunk, amelyekből fönn tudjuk tartani az egyensúlyunkat. Afelől megnyugodhatunk, hogy ez létezik, csak hogy

könnyen el tudjuk veszíteni. A fölébredés nem valami irreális vágyalom, hanem minden pillanatban ott van. Adott mint lehetőség, csak nem élünk vele. Vagy amikor néha fölébredünk, akkor utána gyorsan visszassüllyedünk. Bizonyára mindenki jól tudja magáról, hogy mikor mit mulaszt. Mondhatjuk, hogy a bűnbeesés a dolog misztériuma. A bűn által tudjuk, hogy mi a jó. A mulasztás által tudjuk, hogy mit kellett volna tennünk, mert nagyon rosszul érezzük magunkat. Mulasztás nélkül bűn sem és szabadság sem létezne. Állandó dráma, hogy át tudunk-e lépni a szabadságunkba. Az életünknek a magam szempontjából sikeres szakaszait azok a pillanatok, időszakok jelentik, amikor valóban a saját szabadságomban voltam. Amikor szabadnak tudtam magamat. Ezek jól meghatározható szakaszok. Az igazán nagy emberek folyamatos életté tudják tenni ezeket a pillanatok. Annyira vagyunk tökéletlenek, amennyire ezt nem tudjuk elérni.

A szabadság számomra azt jelenti, hogy az ember fölemelkedik ahhoz, hogy jelen legyen a világban, hogy önmaga szempontjából saját magát is lássa, és jelenlét-tudata legyen, tehát tudja, hol áll a világban és önmagához képest. A jelenlét-tudat azt jelenti, hogy tudom, milyen összefüggésekben meg történelekben állok benne, és akkor látom, mi a feladatom. Látom vagy érzem magamban a teremtő erőnek azt a csíráját, amelyet ha megragadok, az már önmagában szabadságélményt nyújt, és az is, ha ezt cselekedetbe tudom fordítani. Ez a lényege, amelyet úgy is fogalmazhatok, hogy megismerésből fakadó cselekvés. Megragadom a valóságnak egy szeletét, és annak megfelelően cselekszem. Ez szabadság. Filozófiailag megfogalmazva szárazabbnak tűnik: a szükségszerűség fölismerése. Ez nem azt jelenti, hogy minden előre meg van írva, és csak zárt pályán tudunk közlekedni, hanem hogy föl tudjuk ismerni a saját fejlődési lehetőségünket, illetve a saját jelenlétünket. És az a pillanat, amikor az ember érzi, hogy benne van a valóságban, és nemcsak a fizikai, hanem a teljes valóságban benne áll, az szabadságélményt ad. Ebből következően érthető például Szolzenyicinnek az a kijelentése, amely szerint a lágerban volt igazi szabadságélménye, amely minden föl emelte és sérthetetlené tette. A szabadságélmény tehát nem a körülményektől függ. Normális körülmények között az ember bele tudja vinni a való életbe azt, ami a szabadságélményből adódik. Az a kérdés, hogy az alkotó képességek bele tudnak-e áramolni a társadalomba. Ezek a képességek szabadságban tudnak kifejlődni és megvalósulni. Ha nem fejlődnek ki, akkor frusztrálódunk és megbetegszünk. Az ember pontosan érzi ezeknek a fényes időszakoknak, pillanatoknak a meglétét. És van, amikor elborít a verkle, amelyet legkönnyebb a külvilág kényszerítő erejére fogni. Holott valójában az történik, hogy nem tudok megállni abban a helyzetben, nem tudok rendet vágni. A mai kor kísértése az, hogy részt tudok-e venni abban, amit csinállok, amin keresztül megyek. Annak a fölismerésnek kellene megszületnie, hogy a Rossz vagy a Gonosz, amellyel szembe találkozunk, az egy nagyobb Jón belül létezik. Nincs jó és rossz mint két poláris erő, hanem minden egy nagyobb jónak a része. Ez hármasság, nem pedig dualitás. Annak is oka van, hogy nekünk ezzel kell most küzdenünk. Ezt tudván bizonyos szempontból az ember egy kicsit megnyugodhat, mert semmi sem ok és cél nélküli, nem végtelen, hanem célirányos és rám irányul.

1.

Moszkva tér, karácsony előtt pár héttel. Mankóként szolgáló póznákra támaszkodó, két ujjal ócska bögrét szorongató, kopott ruhás, fásult tekintetű, színtelen hangú férfi. Szünet nélkül darálja a mondókáját, mint a verkli.

– Tessenek segíteni, éhes vagyok! Tessenek segíteni, éhes vagyok! Tessenek segíteni, éhes vagyok!

...

Nem tudok mindenkinek adni. Nem is helyes mindenkinek adni. Keressen munkát magának.

És különben is, mire költi, amit kap? Biztosan elissza.

Lehet, hogy a mankóféle rúd csak a szájalom fölkelése céljából alkalmazott segédeszköz. „Műszak” végén talán a hóna alá csapja, és illa berek, nádak, erek...

Hónapok óta nincs munkám, a Jóisten mellett a család és a közelebbi-távolabbi barátok hordoznak a tenyerükön. Örülök, hogy a segítségüket beosztva valahogy elvagyunk, nemhogy még én adjak valakinek. Különben is, ez a férfi a koldulással valószínűleg jobban keres, mint én a munkámmal – már amikor egyáltalán van munkám.

...

A hátizsákom alján van a pénztárcám. Elég macerás előszedni.

Párszáz forint még a jelenlegi helyzetünkben is észrevétlenül fogy el erre-arra. (Ezek szerint egyelőre nem is olyan nagy a baj...)

Tulajdonképpen hogyan is lehetne ennek a férfinak munkája manapság, amikor még a nála jobb képességekkel és lehetőségekkel bírók is az utcán találják magukat?

Talán tényleg éhes.

És ha nem, ahhoz sincs semmi közöm – csak rá tartozik, mit kezd azzal, amit kap.

Képes vagyok meg nem hallani azt, amit hallok? Képes vagyok szenttelenül, közömbösen elengedni a fülem mellett a kérést? Képes vagyok azzal a tudattal továbblépni, hogy szívtelen és érzéketlen vagyok a testi-lelki nyomorúság láttán?

Jogom van nem adni annak, aki kér akkor, amikor van miből adnom? Jogom van megtartani bármit is?

Én magam a földi mennyországban élek: szép, fűtött otthonom, rendes ruhám, elegendő étel van, kedves és egészséges gyerekeim, jó könyveim, hűséges barátaim, rokonaim vannak, tartozom valahová, jövök-megyek, gondolkodom, zenét hallgatok, tavasztól ősziig a kertet kapirgálom, két kutyát, egy macskát és telente számtalan madarat etetek, besüt a nap az ablakon...

...

És mi van ennek a férfinak?

Hát nem bírom elviselni, hogy ne adjak. Milyen mérhetetlenül önző vagyok! Háromszáz forinttal megvettem a lelki békémet...

...

Vajon csak pénzt kapott tőlem ez az ember? Vajon nem fagyott még meg a szíve annyira, hogy a szigorú számszaki nyugtázásnál több is mozduljon benne? Nem hiszem, hogy csak pénzre van szüksége.

És mit kaptam tőle én? Azt, hogy adhattam valakinek valamit? Azt, hogy fölébresztette bennem a szájalom érzését? Azt, hogy látom, milyen kiváltságos helyzetben élek? Azt, hogy ki-

mentettem magam a saját lelkiismeretem kérdései és feddési elől? Fölhasználtam őt és a helyzetét arra, hogy „jó” lehessen?

És egyáltalán: mitől jó az ember? Mi az, hogy jóság? Lehet ezt mérni valamivel? Lehet tudni, hogy önzetlenül cselekszem-e más javára, épülésére, vagy a háttérben mindig ott moco-rog az önzés, a számítás?

Milyen komoly kérdéseket kaptam ettől az embertől! Micsoda lehetőséget arra, hogy magamba nézek, számat vessek, vizsgálódjam. Merek, tudok őszinte lenni magamhoz? És ha igen, mit látok odabent?

És hogyan tudom elkerülni azt a csapdát, hogy azért adjak, mert azzal esetleg piros pontot szerezhetek valamiféle végső elszámoláskor? Vagy azért, hogy megússzam általa a lelki gyötrődést, amelyet az okozna, ha nem adnék?

Vagy túlságosan szigorú vagyok magamhoz? Talán valóban csak azért adtam némi pénzt ennek a férfinak, mert remélem, hogy ettől jobb lesz neki?

Nem tudom. Vagy nem merem tudni. De azt tudom, hogy se így, se úgy nem egyszerű ez a kérdés. Mindenkinek saját vizsgálódása kell legyen, amely nyomán saját válaszokat kap magának. Ha akar. Ha tud. Ha mer.

Óhatatlanul is eszembe jutnak Kahlil Gibran meg Hamvas Béla általam is többször idézett, ide tartozó sorai.

2.

Hetekkel később megtalálnak még valakinek a szavai, aki a szükségben lévők megsegítésének jegyében és gyakorlásával tölti az életét.

Részlet a Baptista Szeretetszolgálat vezetőjével, Szenczy Sándorral készült beszélgetésből (Elhangzott 2010. január 16-án az MRI Kossuth Rádió hullámhosszán.)

„... Tizenöt évvel ezelőtt azt gondoltam, milyen jó, hogy adtunk ennyi tonna élelmiszert, ennyi pénzt, ennyi segítséget nyújtottunk. Amikor néhány évvel ezelőtt Iránban voltam a mentőcsapattal a földrengés után, egy helybéli férfi az orvos-tolmács segítségével elkezdte magyarázni, hogy mind a hét fiát meghalt. Egy idő után a tolmácsomat elhívták, és a férfi tovább mondta, mondta, csak mondta a történetét. Álltam vele szemben, nem értettem semmit, hiszen nem tudok perzsául. Egyszer csak megállítottam, megfogtam és átöleltem. Akkor döbbsentem rá arra, hogy a munkánkban sokkal többet ér az az ölelés, amely ott történt, mint a sok millió dollár... Igazán értelme nem annak a kiló kenyérnek vagy annak a liter víznek van (nyilván az is fontos), amelyet viszünk. Megfizethetetlen az a szolidaritás, amelyet egy segélyakció hozhat. Ha haszonról beszélek, akkor a haszon ez...

...Kegyelemként élem meg azt, hogy én ezt tehetem. Régebben azt gondoltam, az embereknek szükségük van arra, hogy elmenjünk hozzájuk és segítsünk nekik. Ez a dolog megfordult már bennem. Most inkább úgy látom, hogy igazából nekem van szükségem arra, hogy menjek...

[...A kisfiam már négyévesen] megtanulta, hogy nem ragaszkodunk semmihez. Hanem ha szükségét látunk, akkor betöltjük azt. Még akkor is, ha ez nekünk okoz szükségét. A mi adakozásunk nem arról szól, hogy a feleslegből adunk, mert az nem adakozás. Adakozás az, amikor az szükségét okoz nekünk. Én már ajándékoztam el a saját házunkat, a saját autónkat, a saját egzisztenciánkat. Emlékszem, egyszer látogatóban volt nálunk valaki, aki megjegyezte, milyen szép bútorunk van. Megkérdeztem

tőle: Szükséged van rá? Ha igen, vidd el. Másnap jött, és elvitte a bútort. Amikor a feleségem megérkezett külföldről, ahol dolgozott, azt látta, hogy nincs bútor a házban. Mégpedig azért nincs, mert elajándékoztam. Amikor elmondtam neki, mi történt, nem volt közöttünk vita. Megegyeztünk benne, hogy valahonnan másikat kell szerezni. Ennyi. Ebbe nőttünk bele. Abba, hogy nem ragaszkodunk semmihez. Háromszor adományoztuk el mindenünket. És háromszor áldott meg Isten bennünket sokkal többel, mint ami előtte volt. Máté-effektus. „Akinek van, annak adatik...” Aki nem görcsösen ragaszkodik tíz körömmel a javaihoz, hanem képes arra, hogy adjon, az egyszerűen meg fogja tapasztalni azt a bibliai alapigazságot, hogy ha a másikat építem, én épülök. Hogy ha a másikat emelem, én növekszem...”

Istenem, bárcsak legalább megközelíteni tudnám ezt az életminőséget! Ezt az emberminőséget! Ezt a tiszta, őszinte, alázatos és hit által vezérelt önzetlenséget, szolgálást!

3.

Most megint más jut eszembe.

A segítségnyújtás körforgásának közepette legtöbbször azon az oldalon állok, amelyik ad, vagy amelyik adni segít. Egy ideje (sokkal együtt) magam is olyan helyzetbe kerültem, amikor kiderül, tudok-e elfogadni is, tudok-e nem elkeseredni, nem összetörni, nem reménytelenségbe süppedni. Ennek kapcsán ismét sok gondolat merül föl bennem. És sok érzés. Ebből a helyzetből még könnyebb, hitelesebb átérezni azoknak a lelkiállapotát, akik hosszú ideig szorulnak mások segítségére. Hirtelen saját élmény lesz a kétségbeesés, az elfásulás, a kilátástalanság bénító hatása, a haszontalanul telő napok nyomasztó következtetése: nem kellek, nem vagyok jó, nincs kiút. Akinek az életében nem volt még ilyen időszak, az elképzelni sem tudja, min megy keresztül az, aki betegség vagy egyéb ok miatt hosszabb ideig munka (és jövedelem) nélkül senyved. Könnyű azt mondani, hogy keressen, hogy akarjon – a sok visszautasítás vagy válasz nélkül hagyás egy idő után már azt eredményezi, hogy az ember keresni is képtelen, és még a kezdetben meglévő akarat is erejét veszti a kudarcok elsöprő és bénító hullámaival szemben. Ebben a helyzetben már nem lehet eldönteni, hogy az anyagi bizonytalanság, vagy a lelki megtöretés jelenti-e a nagyobb bajt. Hasonló tapasztalásban megsejthető, min mehet keresztül az, aki éveken át él ilyen körülmények között. Senkinek sem kívánom, hogy saját élményből kelljen megtudnia, saját kárán kelljen megtapasztalnia. Bár lehet, hogy sokaknak segítene abban, hogy megértőbbek legyenek, és megváltozna az, ahogy az adásról és az elfogadásról vélekednek. Mint tudjuk, minden rosszban van valami jó. E mögött a már elcsépelre koptatott, és ezért amolyan üres szólámnak hallott mondás mögött valóságos igazság van. A legrosszabb helyzetekben is benne rejlik a fejlődés lehetősége. És megfordítva: jó körülmények közepette is lehet süllyedni. Minden az embertől függ, aki átél, tapasztal, értékkel. Egy első olvasásra furán hangzó régi, keleti mondás szerint a bölcs ember nem örül az ínségben, és nem kesereg bőség idején...

Évekkel ezelőtt egy rádióműsorban hallottam egy mondatot, amelyet azóta sem tudok elfeledni: Akit a Jóisten nem szeret, attól először a munkát veszi el. Ennek a mondatnak elsősorban talán az anyagiakra vonatkozó közlése érthető meg legkönnyebben. Holott maga a munka a lényeg, hiszen attól érzi magát hasznosnak az ember, az teszi, hogy van miért fölkelnie, és hogy este alapvetően nyugodtan tud elszámolni a napjával. Adott

esetben nem is a fizetés számít, hiszen – egyéb forrás vagy támasz meglétének biztos háttere mellett – fizetség nélkül is jó dolgozni. (Sőt, bizonyos témákban és körülmények közepette csak fizetség nélkül jó dolgozni.) De ha a két veszteség együtt jár, vagyis amikor se munka nem ad értelmet a mindennapoknak, se a megélhetést biztosító anyagi erő nem áll rendelkezésre, akkor ez a két hiány egymást erősíti. Ha ehhez esetleg komoly egészségügyi nehézségek is társulnak, az még tovább tetézi a bajt.

Ilyen helyzetben csak az segít, ha figyelünk egymásra, erősítjük egymást. Ahogy ezt a mi iskolánk közössége igazán példamutató módon teszi is.

4.

Az adakozóknak köszönhetően novemberben és decemberben összegyűlt pénzből sikerült rendezni a Szociális Alapból támogatott család őszi közüzemi díjainak jelentős részét.

Kérem, ha van rá módotok, továbbra is járuljatok hozzá a megsegítésükhöz, valamint a Vis Maior Alap tartalékának gyarapításához, amelyből az elmúlt hónapokban is segítséget tudtunk adni egy családnak.

Őszinte szívvel köszönöm.

Lakatos Anna

HAITI

200 ezer halott és 1 millió árva GYŰJTÉS AZ ISKOLÁBAN

Január 12-én, egy keddi napon Port-au-Prince közelében 7-es erősségű földrengés rázta meg Haitit. Mindössze 45 másodpercig tartott az egész, de ez is elég volt ahhoz, hogy 200 ezer ember meghaljon, és a 10 millió lakosból 1,5 millió otthon nélkül maradjon. 1 millió gyermek maradt árván, akiknek a szülei a földrengésben pusztultak el. A főváros nagy része romba dőlt, még a parlament és az elnöki palota is. Azért maradt ennyi ember otthon és menedék nélkül, mert házaik olcsó panelből készültek, amelyek egy trópusi viharok is nehezen tudtak volna ellenállni, nem egy ilyen pusztító erejű földrengésnek.

Haiti már a mostani katasztrófa előtt is a világ egyik legszegényebb országának számított. Rengeteg halott fekszik mindenhol, holttestek tízezrei kerülnek tömegsírokba, hogy ne törjenek ki járványok. Ezért sokan nem tudják, és sosem fogják megtudni, mi történt a szeretteikkel.

Charlie Simpson, egy hétéves angol kisfiú elhatározta, hogy megpróbál 500 angol fontot (kb. 150.000 forintot) összegyűjteni a földrengés áldozatainak megsegítésére. Végül azonban több mint 200.000 fontot (azaz mintegy 60 millió Ft-ot) sikerült összegyűjtenie! Mi aligha fogunk ilyen óriási összeget összeszedni, hiszen mi sem élünk gazdag országban. Mégis minden forint számít; az összegyűlt pénzen sátrakat, gyógyszert, vizet és élelmet lehet vásárolni a nélkülözőknek.

Február 27-ig, péntekig dobhatjátok be ti és szüleitek az adományaitokat az ebédlőben elhelyezett üvegperselybe. Az iskolaújság következő számában olvashatjátok majd, mennyi pénzt sikerült összegyűjteni, és mit sikerült vásárolni belőle a rászorulóknak. Előre is köszönöm nagylelkű adományaitokat:

Pontifex Sári

*Két ellentétes erőt kell ... összehangba hoznunk.
Egyfelől tudnunk kell, hogy mit az ideáljaink, és rendelkezniük kell azaz az
alkalmazkodóképességgel, hogy igazodjunk odhoz, ami távol áll majd az ideáljainktól.
Hogy hogyan hozzuk összehangba ezt a két erőt, nehéz feladat lesz:
mindentyünk számára. (Rudolf Steiner)*

III. ORSZÁGOS WALDORF KONFERENCIA

2010. március 19-21.

SZABAD WALDORF ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM
ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY

6725 SZEGED, KOLOZSVÁRI TÉR 1-2.

TELEFON: 06 62 444 190

A KONFERENCIA FŐ TÉMÁI:

Helyzetképek

Értékeink megőrzése

Milyen kihívások elé állítják a pedagógusokat a mai gyerekek?

Hogyan alkalmazzuk elméleti tanulmányainkat a gyakorlatban?

Kihívások a szakmaiság és a fenntarthatóság terén

MINDEN ÉRDEKLŐDŐ ÓVÓNŐT, TANÁRT, MUNKATÁRSAT,
SZÜLŐT ÉS FELSŐS DIÁKOT SZERETETTEL VÁRUNK!

A konferencia ingyenes, de szállásról és étkezésről
a résztvevőknek kell gondoskodni.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

www.waldorf.hu

WALDORF HÁZ

Pedagógiai Szolgáltató Intézet

E-mail: waldorfhaz@waldorf.hu

Tel.: 06 1 461 0090, 06 30 328 7448

„Két ellentétes erőt kell ... összhangba hoznunk.

Egyfelől tudnunk kell, hogy mik az ideáljaink, és rendelkezniünk kell azzal az alkalmazkodóképességgel, hogy igazodjunk ahhoz, ami távol áll majd az ideáljainktól.

Hogy hogyan hozzuk összhangba ezt a két erőt, nehéz feladat lesz mindannyiunk számára.” (Rudolf Steiner – Általános embertan, 1919. augusztus 20.)

III. ORSZÁGOS WALDORF KONFERENCIA 2010. MÁRCIUS 19-21.

**SZABAD WALDORF ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM
ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY**

6725 SZEGED, KOLOZSVÁRI TÉR 1-2.

Telefon: 06 62 444 190

Az idén huszonegy éves magyarországi Waldorf-mozgalom nagykorúságát ünnepeljük. Ez adja az aktualitását a konferencia megszervezésének.

Rudolf Steiner 1919. augusztus 20-án tartott beszédében, a stuttgarti iskolát előkészítő pedagógiai kurzus kezdésének előestéjén rámutatott arra, hogy a Waldorf-pedagógia eszméjének megvalósítása és az iskolát körülvevő környezet szabályozói között meg kell találni az iskola fejlődését leginkább szolgáló megoldásokat. „Két ellentétes erőt kell eközben összhangba hoznunk. Egyfelől tudnunk kell, hogy mik az ideáljaink, és rendelkezniünk kell azzal az alkalmazkodóképességgel, hogy igazodjunk ahhoz, ami távol áll majd az ideáljainktól. Hogy miként hozzuk összhangba ezt a két erőt, nehéz feladat lesz mindannyiunk számára.” (R. Steiner – Általános embertan, 1919. augusztus 20.)

A konferencián a pedagógiai munkánkra és az elmúlt huszonegy év társadalmi változásaira történő visszatekintés mellett Rudolf Steiner ma is aktuális gondolatait kívánjuk feldolgozni: a belső szakmai munka megerősítésének lehetőségeit és a fenntarthatóság kérdéseit.

Hogyan tudjuk a mozgalom mennyiségi növekedésével párhuzamosan megőrizni a Waldorf-pedagógia értékeit és gondozni az elvárható szakmai minőséget, miközben az egyre szorítóbb gazdasági környezet gyakran kényszerpályát jelöl ki az intézmények számára?

Hogyan tudunk – csökkenő bevételeink ellenére – teret biztosítani az innovatív szakmai elképzeléseink kidolgozásának és megvalósításának?

Hogyan tudjuk intézményeink működését külső forrásbevonással és a szülők fenntartói szerepének növelésével biztosítani?

Hogyan gyakoroljuk az egymás iránti felelősséget, és milyen szakmai és gazdasági összefogásra számíthatunk a mozgalmunkon belül?

Az előadásokkal, a hozzászólásokkal és a műhelymunkákkal a Waldorf-pedagógia időszerű égető kérdéseire keressük a válaszokat. Olyan helyzetben vagyunk, amelyben célkitűzéseink megvalósításához közös gondolkodásra, együttérzésre és akaratra van szükség, hiszen a fenti idézet folytatása szerint mindez „csak úgy érhető el, ha bevetik teljes személyiségüket...”

Bízunk abban, hogy pedagógusok, munkatársak, fenntartók és szülők, felsős diákok nagy számban jelen tudnak lenni a szegedi találkozón, és kérdéseikkel, gondolataikkal hozzájárulnak a konferencia sikeréhez.

*Kulcsár Gábor
a Magyar Waldorf Szövetség elnöksége nevében*

A konferencián a részvétel ingyenes.

A konferencia ideje alatt térítéses büfé áll a vendégek rendelkezésére.

Meleg étkezésre a környéken lévő éttermekben nyílik lehetőség.

Szálláslehetőség: kérjük, hogy mindenki önállóan gondoskodjon szállásáról, a konferencia helyszínének környékén lévő lehetőségekről a jelentkezési lap mellékletében részletes információt adunk.

Mindenkit kérünk, hogy jelentkezzen a regisztrációnál!

A szakcsoportok választását a jelentkezési lapon kell bejelölni. Kérjük, hogy választását mindenki fontolja meg, mert utólagos módosítás nem lehetséges! A szakcsoportok feltöltése a jelentkezések sorrendjében történik.

Szegeden a vasútállomástól a Waldorf-iskoláig a 90-es jelű busszal lehet eljutni. A vasútállomás után a 4. megállónál kell leszállni. Menetidőkről, indulásról az alábbi linken lehet tájékozódni:

<http://tizsavolan.hu/Default.aspx?sm=601&pg=LocalDetail>

A szervezők a program változtatásának jogát fenntartják.

A konferencia szervezési feladatait ellátja: Waldorf Ház Pedagógiai Szolgáltató Intézet

További információk: www.waldorf.hu E-mail: waldorfhaz@waldorf.hu Tel.: 06 1 461 0090, 06 30 328 7448

A III. ORSZÁGOS WALDORF KONFERENCIA PROGRAMJAI

2010. MÁRCIUS 19., PÉNTEK

14.00-15.00	Érkezés, regisztráció	
15.00-15.15	Megnyitó, közös kezdés	
15.15-15.30	Visszatekintés az eddigi konferenciákra	
HELYZETKÉPEK		
15.30-16.15	Waldorf-mozgalmunk húsz éve A magyarországi Waldorf-pedagógia húsz évének történelmi, társadalmi, szakmai szempontú vizsgálata	Előadó: DR. CZITÁN GÁBOR
16.15-17.00	Jövő a jelenben – A Waldorf-mozgalom pedagógiai, szervezeti, gazdasági stratégiai kérdései	Előadó: TALLÓS PÉTER
17.00-17.30	Szünet	
17.30-18.15	Múlt, jelen, jövő a Waldorf-óvodapedagógiai program tükrében	Előadó: NEMODA KATALIN
18.15-19.00	A magyar Waldorf-iskolák kerettantervének vizsgálata	Előadó: KULCSÁR GÁBOR
19.10-19.20	Előrettekintés a szombati napra, közös zárás	
19.00-20.00	Vacsoraszünet	
20.00-22.00	Shakespeare <i>Macbeth</i> / Szilágyi Domokos <i>Utak</i> Az Óbudai Waldorf Iskola 12. osztályának előadása	Az előadás után kötetlen beszélgetésre nyílik lehetőség a diákokkal.

2010. MÁRCIUS 20., SZOMBAT

09.00-09.15	Közös kezdés	
ÉRTÉKEINK MEGŐRZÉSE		
09.15-09.30	Bizalom és kölcsönösség az értékelési folyamatokban	Előadó: LISZKA ANDREA
09.30-09.45	A jövő útjai a pedagógusképzésben	Előadó: SZECSŐDI JÁNOS
09.45-10.00	A Waldorf – mint védjegy, a névhasználat értékvédelmi szempontjai	Előadó: BARABÁS KATALIN
10.00-10.15	A Waldorf – mint sorsközösség Hivatásunk a világban. Akarunk-e valamit – közösen?	Előadó: BLASKÓ ZSUZSA
10.15-10.45	Szünet	
10.45-13.15	SZAKCSOPORTOK 1-10.	
13.15-15.00	Ebéd-szünet	
MILYEN FELADATOK ELÉ ÁLLÍJTJÁK A PEDAGÓGUSOKAT A MAI GYEREKEK? HOGYAN ALKALMAZZUK ELMÉLETI TANULMÁNYAINKAT A GYAKORLATBAN?		
15.00-15.15	A pedagógia hétköznapjai – az óvodában	Előadó: KISS JOLI
15.15-15.30	A pedagógia hétköznapjai – az alsó tagozatban	Előadó: SZENTMÁRTONY YVONNE
15.30-15.45	A pedagógia hétköznapjai – a középső tagozatban	Előadó: SÓSNÉ PINTYE MÁRIA
15.45-16.00	A pedagógia hétköznapjai – a felső tagozatban	Előadó: BEÖTHY HANNA
16.00-16.30	Szünet	
16.30-18.00	SZAKCSOPORTOK 1-10.	
18.00-18.30	Szünet	
18.30-19.20	A stabilitás és a változás szükségessége a Waldorf-pedagógiában	Előadó: CHRISTOPHER CLOUDER
19.20-19.30	Előrettekintés a vasárnapra, közös zárás	
19.30-20.30	Vacsoraszünet	
20.30-22.00	Esti meglepetés a házigazdák szervezésében	

2010. MÁRCIUS 21., VASÁRNAP

09.00-09.15	Közös kezdés	
KIHÍVÁSOK		
09.15-10.00	A Waldorf-intézmények szakmaiságának erősítése, a szakmai identitás és a fejlődés kérdései	Előadó: KÖKÉNDY ÁKOS
10.00-10.45	Dilettantizmus vagy profizmus, széthúzás vagy összetartás? A fenntarthatóság kérdései	Előadó: FEHÉR BOTOND
10.45-11.15	Szünet	
11.15-12.30	A szakcsoportok beszámolója	
12.30-13.15	A művészet és a pedagógia kapcsolata	Döbrönte Zoltán, Kontra Ágnes és Hegedűs Miklós gondolatai
13.15-13.20	Közös zárás	

Megalakult a Szülői Koordinációs Csoport

A Tanári Kollégium kezdeményezése nyomán az iskolaközösségen belüli gördülékenyebb és tisztább információáramlás előmozdítása érdekében megalakult egy *Szülői Koordinációs Csoport*.

A csoport tagjait az osztálytanítók/-kísérők ajánlása alapján hívtuk meg egyeztető beszélgetésre.

Minden osztály képviselteti magát a csoportban, ezáltal szeretnénk hatékony lehetőséget biztosítani a szülők számára az osztályközösségen belüli információcserére és a véleménynyilvánításra.

A 2010. január 14-ei egyeztető találkozón meghatároztuk a Szülői Koordinációs Csoport működési formáját és legfontosabb feladatait. Ezek a következők:

- a csoport fő feladata az iskolaközösségen belüli információáramlás segítése,
- a csoport tagjai kapcsolattartóként működnek a saját osztályközösségük és a tágabb értelemben vett iskolaközösség között,
- a testület nem rendelkezik véleményezési vagy döntési joggal; nem a Szülői Kollégium feladatait veszi át,
- egységes eljárásrendeket fogad el a szülőket érintő aktuális iskolai feladatokhoz.

A csoport jelenlegi tagjai:

Tóth Orsolya, Lampert Tünde, Radvány Éva, Petes Ildikó, Smid Anikó, Budai Terézia, Szável Éva, Martinez Judit, Lafferthon Judit, Für Judit, Székely István, Nagy Piroska, Für Ági, Rétsággy Kinga, Incze András, Keserű Kati, Csapó Kriszta.

Több szülő jelezte a segítségnyújtási és részvételi szándékát, de a január 14-ei találkozón nem tudtak jelen lenni. Ők a következők: Deák Eszter, Kadlecsovits Éva, Csernyi Béla, Szöllösi Emese, Csiha Kati, Imre Gabriella, Ferenczy Attila, Bálintfy Eszter, Déry Emőke, Frischmann Gábor, Berényi Borbála.

Több időszerű, napirenden lévő iskolai kérdésben szükséges a szülői véleménynyilvánítás és jelenlét. Az egyeztető találkozón az alábbi ügyek lebonyolításához fogadtunk el egy-egy eljárást:

- a szülői képviselet az Iskolafenntartó Bizottságban,
- a Házi rend véleményezése,
- a Szervezeti és Működési Szabályzat átdolgozása,
- a szülői befizetéseket figyelemmel kísérő csoport működése.

1. Az Iskolafenntartó Bizottság (IFB) szülői képviselőinek megválasztása

Az iskola fenntartója, a Török Sándor Waldorf-pedagógiai Alapítvány „a tevékenységének jobb megszervezése érdekében, továbbá a gyorsabb információáramlás biztosítására Iskolafenntartó Bizottságot hozott létre. Az IFB egy elnökből és négy tagból áll, a tagok közül kettőt az iskola szülői köre jelöl, kettő a pedagógusok képviselője. Az IFB ülésein a kuratóriumot is képviseli egy személy, akinek szavazati joga van.” (Kivonat a Török Sándor Waldorf-pedagógiai Alapítvány alapító okiratából.)

Az IFB jelenlegi tagjai:

Lendvay Miklós – elnök

Beöthy Hanna, Szántó Ildikó – tanári képviselők,

Holczerné Guttmann Angéla – a kuratórium képviselője,

Vojczek Judit – szülői képviselő (az ő mandátuma lejárt).

Az Iskolafenntartó Bizottság feladatait, jogköreit, döntési, javaslattevési és véleményezési jogait az iskola Szervezeti és Működési Szabályzatának 9. pontja szabályozza. Ezek közül a legfontosabb: „Az IFB az iskola fenntartásáért felelős jogi testület. Az IFB tagjainak megbízatása 3 évre szól.

Feladatai:

- az iskola bevételeinek és kiadásainak összehangolása, egyeztetése,
- az iskola vagyonának megőrzése és gyarapítása,
- az iskolaképviselő megbízása, a vele kapcsolatos munkáltatói jogok gyakorlása,
- az iskolában folyó pedagógiai munka támogatása,
- kapcsolattartás stratégiai önkormányzati és minisztériumi ügyekben.

Döntési jogai:

- az iskola Szervezeti és Működési Szabályzatának jóváhagyásáról,
- az iskola átszervezésének, a tevékenységi kör módosításának elfogadásáról,
- az iskolaképviselő megbízásáról,
- a bevétel-szervezési javaslatok mérlegeléséről,
- a szükséges bevételek megszerzéséről,
- az iskola éves költségvetése, illetve annak módosítása jóváhagyásáról,
- az iskolai bér-gazdálkodás elveinek jóváhagyásáról,
- a szülők és az iskola között létrejövő megállapodás jóváhagyásáról,
- a megállapodásnak bármely részről történő megsértése esetén a további lépések meghatározásáról,
- a szülői hozzájárulás mértékének, a befizetések módjának jóváhagyásáról,
- a szülői hozzájárulás mértékének esetleges csökkentéséről, a fizetési kötelezettség alóli időleges felmentésről,
- iskolagyűlés összehívásáról,
- nagyobb fenntartói, fejlesztési munkák tervezéséről.

Az IFB-nek ezeken kívül véleményezési joga van a fenntartói jogkörét érintő valamennyi kérdésben.” (Kivonat a Pesthidegkúti Waldorf Iskola Szervezeti és Működési Szabályzatából.)

A szülői közösség aktuális feladata, hogy saját köréből két alkalmas és rátermett képviselőt válasszon a fenntartói feladatok elvégzésére.

A Szülői Koordinációs Csoport az egyeztető találkozón a következőképpen határozta meg a választás menetét:

- választó és választható a szülői közösség bármely tagja,
- a szülői közösség minden tagja két nevet jelölhet meg a szavazólapon,
- a legtöbb szavazatot gyűjtő jelölteket kérdezzük meg, hogy vállalják-e a megbízatást,
- IFB-képviselő az a két szülő lesz, amelyik a legtöbb szavazatot kapja a szavazáson, és elvállalja ezt a feladatot,

- a szavazólapokat 2010. február 26-ig kell visszajuttatni az osztálytanítóknak vagy az osztálykísérőknek,
- a szavazatokat a Szülői Koordinációs Csoport tagjai össze-
sítik.

A szavazólap az újság hátoldalán található.

2. A Házirend véleményezése

A Tanári Kollégium által átdolgozott Házirendet különböző módon hozzáférhetővé tettük, tesszük a szülők számára: letölthető a honlapról, elküldjük email-es körlevélként, és ki-
nyomtatott változatban megtekinthető a Szülői Koordinációs Csoport tagjainál, illetve a könyvtárban és az irodában. A szülők a Házirenddel foglalkozó tanári csoport tagjai számára juttathatják vissza a véleményüket, akik beszélnek a beérkezett észrevételekről, és szükség esetén beépítik a javaslatokat a Házirendbe.

A tanári Házirend Csoport tagjai: Stenszky Csanád, Varga-Szemes László és Kulcsár Gábor. Amennyiben a szülői javaslatok között a tanárok számára kérdéses vélemény is szerepel, akkor erről a Házirend Csoport visszajelzést küld a Szülői Koordinációs Csoport tagjainak. A kérdéses pontok tisztázásával gyakorolják a szülők a jogszabályban meghatározott egyetértési jogukat. A fenntartó ezt követően fogadhatja el a Házirendet.

A szülői véleményeket kérjük írásban átadni a Házirend Csoport tagjainak, vagy e-mailben elküldeni a hazirend@hidegkut-waldorf.hu címre.

A véleményezési határidő: 2010. február 24.

3. A Szervezeti és Működési Szabályzat átdolgozása

A tanárokból álló SzMSz Csoport (Stenszky Csanád, Varga-Szemes László és Kulcsár Gábor) minden hónapban közzé teszi az újságban a megbeszélése időpontjait. Az érdeklődő szülők az adott időben, vagy külön megbeszélte időpontban szabadon bekapcsolódhatnak a csoport munkájába. Az átdolgozott SzMSz véleményezése a Házirend véleményezésével megegyező módon történik. A Szervezeti és Működési Szabályzatot is az Iskolafenntartó Bizottság fogadja el.

4. A szülői befizetéseket figyelemmel kíséző csoport működése

A Szülői Befizetési Csoport tagjai fölajánlották további segítségüket. Ők követik rendszeresen figyelemmel a szülői vállalásokat és azok teljesülését; föl hívják a szülők figyelmét az elmaradásukra, és kérik a vállalásuk mielőbbi befizetését.

A Szülői Befizetési Csoport jelenlegi tagjai: Smid Anikó, Für Judit, Takács Kinga és Petes Ildikó.

A csoport tagjai behívhatnak maguk mellé új tagokat, akiknek az osztályközösségük jóváhagyását kell kérniük ahhoz, hogy beeláthassanak a személyes adatokba.

Az iskola további dinamikus fejlődése érdekében fontos, hogy a szülők felelősen gondolkodó szülői közösséget formáljanak a megnövekedett fenntartói szerepükből fakadó feladatok föl vállalásához.

Az egyre szorítóbb gazdasági környezet új szakmai és gazdasági lehetőségek föl kutatására is ösztönöz minket. Márciusban különszámot tervezünk megjelentetni a pillanatnyi helyzet értékeléséről és a lehetőségeinkről.

Kulcsár Gábor

APRÓ ÖRÖMÖK

Ezúton szeretném megköszönni a szülőknek a Bazárral kapcsolatos sok-sok segítséget, amelyet a készülődés, a lebonyolítás és az utómunkálatok során kaptam tőlük. Köszönöm a 3. osztályos szülőknek a segítséget – cipő, ruha, desszert, pontok. Tudom, hogy ők ezzel akarták megköszönni a segítségemet, de igazából ők segítettek nekem.

Szenegáli utaim során mindig történnek velem előre nem látható dolgok. Most is így volt: 10 nappal később érkezett meg a bőröndöm, amelyben az ajándékok, az ünnepre szánt élelmiszerek voltak. A 3. osztály egyik mamájától kis mézeskalács figurákat kaptam. Azokat nem a bőröndömbe raktam, hanem poggyászként vittem magammal. A repülőtéren egy morcos hölgy kezelte a jegyeket, és szinte mindenkire volt valami megjegyzése. Nálam is tett egy megjegyzést, de én rámosolyogtam, és elővettem egy mézeskalács figurát. Kellemes ünnepeket kívánva letettem a pultra, és ezzel sikerült mosolyt, kedvességet csalni az arcára.

Kint a gyerekek és a felnőttek nagy örömmel fogadták ezeket a kis falatkákat, és én nagyon örültem, hogy ilyen aprósággal is milyen nagy örömet tudtam nekik szerezni.

Köszönöm a 3. osztálynak a szép Bazárt, köszönöm a segítségüket, a sok-sok szeretettel készített mézeskalács figurákat.

Gyöngyi

A 2009/2010. TANÉV RENDJE

Farsang	2010. február 12. péntek
<i>Síszünet</i>	<i>2010. február 15–21.</i>
Hónapünnep	2009. március 26. péntek
<i>Húsvéti szünet</i>	<i>2010. április 1–11.</i>
Tavaszi hangverseny	2010. április 23. péntek
<i>Érettségi szünet</i>	2010. május 3. hétfő – magyar
	2010. május 4. kedd – matematika
	2010. május 5. szerda – történelem
Az osztálykirándulások időpontja	2010. május 3–5.
<i>Pünkösdi hétfe</i>	<i>2010. május 24. hétfe</i>
Országos kompetenciamérés	2010. május 26. szerda
<i>Olimpia</i>	<i>2010. május 26–29. szerda–szombat</i>
Diplomaosztás, a 12. o. bankettja, utolsó tanítási nap	2010. június 11. péntek
<i>Diáknapok</i>	<i>2010. június 14–17.</i>
Adminisztrációs munkanapok	2010. június 14–17. hétfő–szerda
<i>Bizonyítványosztás, a 13. o. ballagása, tűzgrás</i>	<i>2010. június 17. csütörtök</i>

GYEREKSAROK

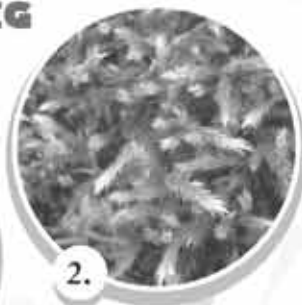
FEBRUÁR – BŐJTELŐ HAVA – TÉLUTÓ – JÉGBONTÓ HAVA

HÁT EZEK MEG MICSODÁK?

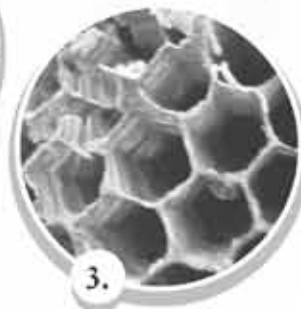
1.

1. _ A _ _ _ A _

2.

2. _ _ H _

3.

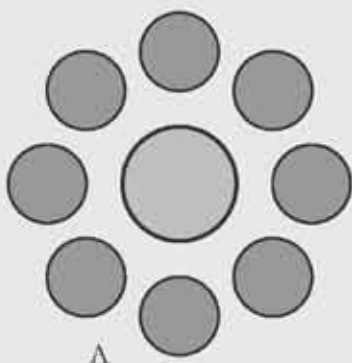
3. _ R _ S _ _ Z _ _

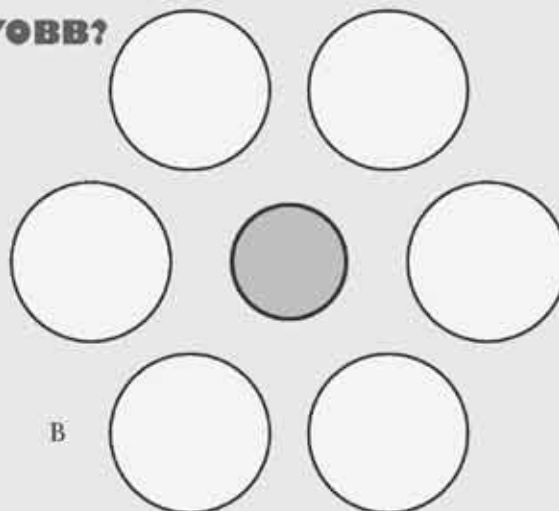
4.

4. _ A _ R _ Z _ _ Y _

MELYIK KÖZÉPSŐ KÖR A NAGYOBB?

A

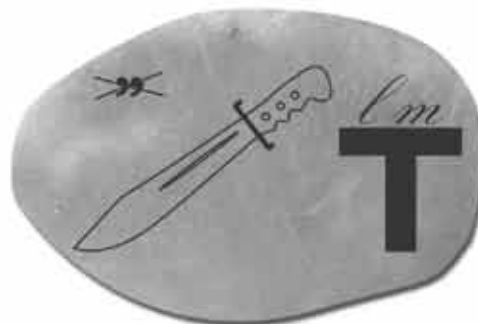
B

BETŰREJTVÉNY

A feladat egyszerű: a betűk és képek alapján olvasd ki a két rejtvényben rejlő szót.

1. ....

2. ....

BEMUTATKOZÓ ELŐADÁSOK

Szeretettel várunk minden érdeklődő szülőt az 1. osztályos felvételi beszélgetéseket megelőző előadásokra.

Az előadások időpontjai: 2010. február 22. hétfő – Művészeti oktatás és felső tagozat

2010. március 1. hétfő – Az iskola szervezeti és gazdasági fölépítése, szülők az iskolában

(Amennyiben ismert az osztálytanító személye, akkor az ő bemutatkozása.)

Az előadásokat a Pesthidegkúti Waldorf Iskola euritmia-termében tartjuk 18 órai kezdettel. (1028 Bp., Kossuth L. u. 15-17.)

A felvételi időpontja: 2010. március 12-13. péntek-szombat.

A jelentkezési lapok leadásának határideje: 2010. március 5. péntek.

A jelentkezési lapokat személyesen át lehet venni az iskolában az előadások időpontjában, vagy munkaidőben az iskola titkárságán, illetve letölthetők az iskola honlapjáról.

A SZÜLŐI ESTEK IDŐPONTJAI

	Hétfő	kedd	szerda
Minden hónap első	-	6. osztály	4. osztály és 11. osztály
Minden hónap második	10. osztály	3. osztály	9. osztály
Minden hónap harmadik	1. osztály	5. osztály	12. osztály
Minden hónap negyedik	8. osztály	2. osztály	7. osztály

855 228 aláírás már összegyűlt
az egymillióból az EU-országok állampolgáraitól (2009. 11. 27-i adat),
144 772 még hiányzik.
Az összeurópai aláírások száma 986 904.

FELHÍVÁS

Az Alkalmazott Antropozófiái Kezdeményezések Európai Szövetsége,
az ELIANT aláírásgyűjtő akciójának támogatására

Az emberi méltóság és az individuális fejlődés tiszteletben tartása az európai kultúra alapértékei közé tartozik. Az egyéni fejlődéshez való jog a választás szabadságát és a választás lehetőségét is jelenti. A szülőknek joguk van ahhoz, hogy a saját nevelési meggyőződésüknek megfelelő képzési formát válasszanak a gyermekük számára, hogy mindenki olyan orvosi ellátást vehessen igénybe, és olyan táplálékot fogyaszthasson, amely életmódjának a leginkább megfelel.

Rudolf Steiner szellemtudományos kutatásait, azok gyakorlati megvalósulásait és eredményeit elsősorban az oktatás, a gyógypedagógia, a gyógyítás, a mezőgazdaság és az építészet területén már több mint 80 éve világszerte elismeréssel és nagy-rabecsüléssel fogadják.

Az Európai Unió jogi szabályozásai azonban egyre szűkebb mozgásteret biztosítanak ezeken a területeken. Az Európai Unió bébiételekre vonatkozó vitaminrendeletének következtében a Demeter International e. V. elveszítette a bébiételek forgalmazásának jogát, ugyanis a Demeter-irányelvek nem engedik termékeinek dúsítását mesterséges vitaminokkal, ami az EU-ban időközben előírásá vált (EU-irányelvek 96/5/EG), de az antropozófiái gyógyászat gyógyszereinek (Weleda, Wala) forgalomba hozatali joga is veszélybe kerül, ha nem sikerül elfogadtatni az Európai Unión belül olyan speciális regisztrációs formát, amely összhangban van az antropozófiái készítmények előállítási módjával és hatásmechanizmusával. A kötelező korai beiskolázás gondolata indirekt módon a szabad iskolaválasztást fenyegeti.

A Brüsszelben bejegyzett Alkalmazott Antropozófiái Kezdeményezések Európai Szövetsége, az ELIANT alapítói 2006 őszi aláírásgyűjtő akcióba kezdtek a különböző antropozófiái területek jogi biztosítására. Az Európai Parlamentben és az Európai Unió intézményeiben vizsgálják a beadványok társadalmi támogatottságát is. Egymillió aláírásnak kell összegyűlnie ahhoz, hogy Brüsszelben megfelelő politikai súllyal lehessen föllépni. Nemzetközi összefogással, a kampányban részt vevő országok lakossága 3%-ának megfelelő mennyiségű aláírás összegyűjtésével megszerezhető a szükséges 1 millió aláírás. Ez Magyarországon 30.300 aláírást jelent.

Az adventi bazárok, az iskolai, óvodai, társasági összejövetelek újabb lehetőséget kínálnak a további, még hiányzó aláírások összegyűjtéséhez. Ezért minden elkötelezett embert arra kérünk, aláírásával, aláírások gyűjtésével támogassa az ELIANT Szövetség aláírásgyűjtő kampányát!

AZ ELIANT Szövetség alapító okirata, kartája és aláírásgyűjtő íve magyar nyelven is megtalálható az interneten, és letölthető a www.eliant.eu, vagy www.waldorf.hu weboldalakon, továbbá a magyarországi alkalmazott antropozófiái kezdeményezések honlapjain.

AHIMSA KOZMETIKAI KFT.

1028 Budapest, Kossuth Lajos utca 47.

Telefon/fax: +36 1 275 7798,

Mobil: +36 70 392 88 31

E-mail: tulasi@tulasi.hu

- tiszta növényi alapú rudalt és kézzel öntött szappanok
- bőrbarát és környezetbarát alapanyagú tusfürdők, samponok, mosogatószeresek, ajakápolók
- növényi olajokból frissen készített arckrémek és testápolók
- paraffin mentes masszázsolajok és fürdőolajok
- SLES-mentes termékek
- gyógyszerkönyvi tisztaságú illóolajok
- érzékeny bőrűek számára is használható minden termék!

Mindaz kedvező áron az iskola utcájában!

WALDORFBOLT.HU

Hangszerek / furulyák, lyra, ritmushangszerek

Euritmia cipők

Kézimunkaeszközök / gyapjak, selymek

Festékek, kréták, ceruzák / Stockmar, Lyra

Könyvek

Iskolatáskák

Fajátékok

Waldorf babák, tündérek, manók

Zsonglőrtermékek

Biokozmetikumok / Weleda, Hauschka

HAMAROSAN!

Kínálatunkból:

Stockmar festékek, kréták, gyurmák,
fóliák.

Aquarellpapírok, ecsetek, rajztáblák,
táblakréták.

Színes mesegyapjúk, filcek,
babaanyagok, textilbabák, kesztyűbábok.

Fa- és fejlesztőjátékok, vonatok,
babaházak.

Mesekönyvek, társasjátékok stb.

Fa- és fejlesztőjáték bolt

Budapest VII., Király u 101. / Lövölde
térnél / Telefon: 46-22-388

Nyitva: H-P 10-18, Szo. 10-13.

SZAVAZÓLAP

A Pesthidegkúti Waldorf Iskola szülői köréből a következő

szülőket javaslom az Iskolafenntartó Bizottság szülői

képviselőinek:

1.) .....

2.) .....

SZAVAZÓLAP

A Pesthidegkúti Waldorf Iskola szülői köréből a következő

szülőket javaslom az Iskolafenntartó Bizottság szülői

képviselőinek:

1.) .....

2.) .....